

[Animalien gaitzen egoera, zugandik klik bakarrera 15/06/23](#)

Animalien Osasunerako Mundu Erakundeak (OIE) gune berria argitaratu du sarean, "**Munduko animalien osasuna**" izenekoa. Bertan, **mundu osoan zehar animalien gaitzen egoera zein den azaltzen da**, baita zoonosiaren egoera ere.

Lehen, "Munduko animalien osasuna"-ri buruzko informazioa paperean argitaratzen zen, eta urtero eguneratzen zen. Orain, Interneten dago eskuragarri, eta urte osoan zehar informazio eguneratua eskaintzen da. Gainera, Excel taula formatuan eskura daiteke.

- **[Munduko animalien osasuna](#)**

Tresna honek OIEko kide diren eta kide ez diren herrialdeetako animalien osasunari buruzko informazioa biltzen ditu. Honako atal hauek ditu:

1. ***Animalia kopurua***
2. ***Existitzen diren gaixotasunak edota infekzioak***
3. ***Ez dauden edo inoiz antzeman ez diren gaixotasunak***
4. ***Badauden eta ez dauden zoonosiak, herrialdeka***
5. ***Badauden zoonosiak, gaixotasunka***
6. ***Albaitariak***
7. ***Herrialde bakoitzeko erreferentziazko laborategiak***
8. ***Txerto ekoizpena, herrialdeka***
9. ***Txerto ekoizpena, gaixotasunka***

Beste atal bat ere gehitu da, eta, bertan, informazioa atzitzean gehien agertzen diren galderei erantzun zaie; esate baterako, OIE erakundeak gaixotasunak eta animaliak sailkatzeko erabiltzen duen kodearen esanahia azaltzen da.

[MERtzat jotako materialak aldatzea 15/05/11](#)

Orain arte, adin guztietako behien hestea (duodenotik ondetera) eta mesenterioa jotzen zen Arrisku Material Espezifikotzat (MER), [999/2001 Araudia](#)ren V. eranskinaren arabera.

Bada, **maiatzaren 7tik aurrera** araudi berri bat ([728/2015 Araudia](#)) aplikatuko da, aldatu egiten duena 999/2001 Araudiaren V. eranskina eta honako hauek MERtzat jotzen dituen: heste meheko azken lau metroak, heste itsua eta mesenterioa. **Kanpoan uzten ditu, ordea, gainerako heste zatiak: duodenoa, kolona eta heste mehea (azken lau metroak izan ezik).**

EFSaren irizpenak eta OIEko Lurreko Animalientzako Osasun Kodearen aholkuak daude erabaki horren oinarrian.

Hain zuzen ere, [EFSAk 2014ko otsailaren 13an behien hesteetan eta mesenterioan BEE egoteko](#)

[arriskuari buruz emandako zientzia-irizpenak](#) hau ezarri zuen:

1. BEEK infektatutako behien artean, 36 hilabete bete arte, infektibitatearen % 90 baino gehiago lotuta dago heste meheko azken lau metroekin eta heste itsuarekin.
2. 36 eta 60 hilabete bitartean, banakako aldakortasun nabarmena dago, hesteko eta mesenterioko egiturek infektibitate guztiari egiten dioten ekarpenari dagokionez.
3. 60 hilabetetik gora, BEEren infektibitatearen % 90 baino gehiago loturik dago mesenterioko nerbioekin eta konplexu ganglionar zeliakoarekin eta mesenterikoarekin.
4. Duodenoak, kolonak eta ganglio linfatiko mesenterikoek % 0,1etik beherako ekarpena egiten diote animalia infektatuaren infektibitate guztiari, hiltzen denean animaliak duen adina gorabehera.
5. Ehun horiekin lotutako infektibitate osoa aldatu egiten da animalia infektatutaren adinaren arabera. Goragunea dago 18 hilabetetik beherako animalien artean, eta apurka-apurka murrizten da 60 hilabetetik gorako animalietan.

[EFSaren beste zientzia-irizpen batek \(2011n argitaratu zen\)](#) hau adierazten du animalia-proteinek eragiten duten BEEren arriskuaren ebaluazio kuantitatiboa berrikustearen inguruan:

1. BEEren kasu kliniko batean, infektibitatearen % 90 lotuta dago nerbio-ehundura zentralarekin eta periferikoarekin; % 10, bestalde, ileonarekin dago lotuta.
2. Heste meheko azken lau metroez kanpoko heste zatietako eta heste itsuko infektibitate apurrak garrantzia eskasa du.
3. Arriskua erabat desagerraraztea ez da helburu objektiboa arrisku-kudeaketaren erabakietan.

este alde batetik, [OIEko Lurreko Animalien Osasun Kodearen 11.4.14 artikulua](#) gomendatzen du ez merkaturatzea BEEren arrisku kontrolatua edo zehaztugabea duten herrialdeetako edozein adinetako behien ileona.

Beraz, OIEk ez du gomendatzen ez saltzea behien hestearen edo mesenterioaren gainerako zatiak. Hortaz, **duodenoa, kolona eta heste mehea (azken lau metroak izan ezik) MER zerrendatik kanpo uzteak gerturatu egingo lituzke EBren MER zerrenda eta nazioarteko arauak.**

[Espainiak gainditu egin du erleen osasunaren inguruko Europako azterketa](#) **[15/04/23](#)**

Elikadura eta Albaitaritzza Bulegoak (OAV) ikerketa-misio bat gauzatu zuen Espainian, **erleen osasunaren egoerari buruz, 2014ko irailaren 29tik urriaren 3ra bitartean.**

Misioaren helburu orokorra izan zen ezagutzea zein zen ezti-erleen osasun-egoera eta zein mailatan aplikatzen zen arloko Europako legedia . Misio hori erleen osasuna modu proaktiboan babesteko Europako strategiaren baitan dago; izan ere, azken urteetan erleen heriotza-tasa handia atzeman da:

- [Txostena: erleen heriotza-tasaren igoera hainbat herrialdetan, EBn zein EBtik kanpo](#)

Espanian egindako misioaren **ondorio nagusiak** hauek dira:

1. **Espainiako agintaritza eskudunak oinarri bat osatu du, erleen osasuna kontrolatzeko.** Oinarri horrek gainditu egiten ditu EBren betekizunak, batik bat, erleen trazabilitateari eta Varroa akaroaren kontrolari dagokienez.
2. **Erlezaintza-industria ongi egituratuta dago** eta aktiboki hartzen du parte erleen osasunaren arloan.
3. **Esanguratsua da erlastarren merkataritza:** garapen iraunkorra du, eta, kontrol ofizial eraginkorraren mende badago ere, sektorearen berariazko ezaugarriak ez dira behar beste aintzat hartzen erleen osasuna babesteko araudia egitean.
4. **Varroa akaroaren programa ofiziala behar bezala aplikatzen da** eta kontrolen xede da.
5. **Aethina tumidaren** eta **Tropilaelapsen** intrusio posibleen aurreko prestakuntza-maila hobetu egin bada ere, hainbat **xehetasun praktiko garatu behar dira oraindik**, plana erabat eraginkorra izan dadin.
6. Nahiz eta **loke amerikarra** kontrol ofizialen mendeko gaixotasuna izan eta Espanian egon, **ia ez dago exekuzio-neurririk edo oso neurri gutxi aplikatzen dira.**

Misioaren txostenak ez du gomendiorik ematen, ikerketa egiteko txostena baita.

- Eskuratu: "[Erleen osasunaren inguruko informazioa biltzeko, 2014ko irailaren 29tik urriaren 3ra bitartean Espanian egindako misioaren azken txostena](#)".
- [Espainiako agintaritza eskudunaren oharra hasierako txostenari dagokionez.](#)

Hainbat datu Espainiako erlezaintzari buruz

Erlezaintza oso sektore garrantzitsua da Espanian. Gutxi gorabehera, **2,5 milioi erle-kolonia eta 26.000 erlezain** daude erregistratuta. Erle-kolonia gehien (**EBko erroldaren % 19**) dituen estatu kidea da; 5.000 erlezain profesionalak ustiatzen dituzte kolonia horietatik bi milioi.

Espainiak **30.000 tona ezti eta 1,5 tona argizari** ekoizten ditu, 2012ko datuen arabera.

Schmallenberg gaixotasunaren gaur egungo egoera 15/03/23

Denok gogratzen dugu gaixotasun hau, alde batetik bere izenagatik eta, bestetik, gaurkotasun nabarmena euki zuelako 2012an.

Hain zuzen, Schmallenberg-en gaixotasuna 2011ko udan antzeman zen lehen aldiz.

Artikulu honetan gaixotasunaren kronologia birpasatuko dugu, gaurko egoera eta baita ere beraren gainean dugun azken ezaguera.

[Artikulu osoa](#)

[H5N8 oso patogenoa den hegazti-gripeari \(OPHG\) buruzko azken berriak 15/03/11](#)

Inprimakiaren hasieraJoan den otsailaren 24an **Hungariako agintariek** baietsi egin zuten **H5N8 oso patogenoa den hegazti gripearen (OPHG) foku bat, ahate-ustiategi batean.**

Azken hiru hilabeteetan H5N8 OPHGaren **hamabi foku atzeman dira Europar Batasunean**, etxeko hegaztien artean. Horiei gehitu egin behar zaizkie Holandan atzemandako bost fokuak, Alemaniako laurak, Erresuma Batukoa eta Italiakoa.

- [H5N8ren Europako fokuei buruzko albistea](#) - ELIKA

Aurretiazko emaitzen arabera, birusa estu lotuta dago Asiako anduekin eta orain arte sekuentziatu diren Europako birusekin.

Hegaztiak honako sintoma hauek izan zituzten: sintoma neurologikoak, sudur-isuria eta hilkortasun-tasa handitzea. Sintoma horiek susmarazi zuten gaixotasunaren presentzia. Gizentzeko 21.170 ahate dituen ustiategi intentsibo bat da, Bèkès eskualdean dagoena.

Ustiategiko hegazti guztiak hil behar izan dira, baita ustiategi kaltetuarekin kontaktua izan zuten inguruko hiru ustiategietako etxeko hegazti guztiak ere. Gainera, segurtasun-eremu bat eta zaintza-eremu bat ezarri dituzte. Horietan atzeko patioko hainbat abeletxe daude, eta guztira 18.000 animalia dituzte.

MAGRAMaren arabera, gaur arte **Espanian ez dago gaixotasunaren susmorik.**

- [H5N8 OPHGaren fokuari buruzko aurkezpena. Hungariako Nekazaritza Ministerioa](#) - EE
- [Hungariako H5N8 OPHGaren inguruko albistea](#) - RASVE
- [H5N8 OPHG Europan sartzeko bideei buruzko albistea](#) - ELIKA

[Komunikazio-estrategia, akainek transmititutako gaixotasunen inguruan - ECDC 2015](#)

[Presta zaitetz akainen sasoirako!](#) Lemapean, [ECDC](#)k eguneratu egin ditu Europan akainen bidez transmititutako gaixotasunei buruzko komunikazio-materialak.

Eguneratze horrek baliabide hobetuak eta tresna berriak ematen ditu, osasun publikoko agintariei laguntzeko, [komunikazio-ekimenak](#) egin behar dituztenean, gaixotasunen transmisioa prebenitzeko

programetan.

Akainek ez dute gaixotasunik eragiten, zuzenean, gizakien artean; baina, euren ziztaden bidez, patogenoak transmiti ditzakete, eta, ondorioz, gaixotasunak eragin.

Materiala egiteko aintzat hartu dira bektoreen bidez transmititutako gaixotasunen zientzia-ezagutza eta Osasun Publikoko komunikazioan egindako aurrerapenak. **Mezu gakoak zuzentzeko eta honako hauen artean gaixotasunak saihesteko diseinatu da: haurrak , eremu endemikoetara doazen bidaiariak, osasuneko profesionalak eta eremu endemikoetan bizi den jendea, oro har.**

Materialak honako hauei buruzko informazioa biltzen du:

- Nola saihestu akainen ziztadak
- Nola ezagutu akainak atzeman daitezkeen habitatak.
- Nola ezagutu eta desagerrarazi akainak modu egokian.
- Nola ezagutu akainen bidez transmititutako gaixotasun nagusiak, eta nola tratatu.
- Akainen bidez transmititutako gaixotasunak saihesteko neurriak.

Berrikuntza gisa, materialak argazkien biblioteka bat biltzen du, hainbat akain-espezieren kalitate handiko irudiekin.

Material horiek erraz egoki daitezke beharrian nazionaletara. Halaber, oinarria eman dezakete, komunikazio-kanpaina berriak abiarazteko.

[Presta zaituz akainen sasoirako! ECDC](#)

Haurdun dauden emakumeak eta Q sukarra **15/02/10**

Erresuma Batuko Osasun Publikoko zein Nekazaritza eta Abeltzaintzako agintari eskudunek mezu bat igorri dute, haurdun dauden edo egon daitezkeen emakumeen artean hainbat gaixotasun prebenitzeko.

Informazio-oharrak emakumeei ohartarazten die euren osasuna eta fetuarena arriskuan jar dezaketela ardiekin edo abeletzeko beste edozein animaliekin kontaktuan badaude animaliak erditzean; izan ere, animalia horiek hainbat infekzio (besteak beste, Q sukarra) kutsa ditzakete.

Nahiz eta animalia infektatu batek kutsa ditzakeen haurdunen kopuru oso-oso txikia izan, garrantzitsua da haurdun dauden emakumeak kontziente izatea gerta daitezkeen arriskuez eta neurri egokiak hartzeko garrantziaz.

Arrisku horiek ez dira soilik animaliekin eta urteko garai zehatz batekin (udaberrian jaiotzen dira arkume gehienak) lotzen. Kumea izan duten behi-aziendarekin eta ahuntzekin kontaktuan egoteak ere antzeko arriskuak dakartza.

Infekzio-arriskua murrizteko, haurdun dauden emakumeek:

- ez diete lagundu behar animaliei (ardi, ahuntz, behi eta abarrei) erditzean;
- ekidin egin behar dute kontaktu izatea abortatutako edo jaioberri diren arkume/txekor/antxumeeekin. Halaber, ekidin egin behar dute kontaktua izatea karenarekin edo kutsatuta egon daitezkeen materialekin (animalien ohantzeekin, adibidez);
- ekidin egin behar dute kumea izan duten animaliekin, horien kumeeekin edo karenarekin kontaktuan egon diren arropak, botak edo edozein material manipulatzeari;
- ziurtatu egin behar dute kumea izan duten ardiei edo beste animalia batzuei lagundu dieten pertsonetikiko kontaktua modu egokian gauzatzen dela (hau da, pertsona horiek higie-neurri egokiak hartu dituztela, kutsatuta egon daitezkeen arropak ez daramatzatela, eta abar).

Gainera, haurdun dauden emakumeei mediku batenagana jo beharko dute sukarra edo gripearenaren antzeko sintomak badituzte edo abeletxe baten inguruan kutsatu egin direla sumatzen badute.

Azkenik, agintariak abeltzainei adierazi diete erantzukizuna dutela haurdun dauden emakumeen, euren familiako kideen eta abeletxera hurbil daitezkeen langile publiko zein pribatuen artean arriskuak murriztean.

[Erresuma Batuko agintarien prentsa-oharra](#)

Albaitaritzako sendagai berriak European **15/02/10**

2014an, Europako Sendagaien Agentziak ([EMA](#)) gomendatu du baimentzea **albaitaritzako 20 medikamentu berri**. Horietako batzuk espezie txikientzat edo gaixotasun arraroetarako dira.

Medikamentu horien artean dago **Schmallenberg birusaren kontrako lehen txertoa**, eta gomendioa da European baimentzea, eta behi eta ardientzat da.

Guztira gomendatutako hogeit hamar sendagaietatik hamaika laguntza-animalientzako dira (adibidez, txakurrentzako txertoak) eta bederatzi elikagaiak ekoizten dituzten animalientzako (eskortako hegaztiak, txerriak, behiak eta ardiak).

Txerriak Txerrien Izurrite Klasikoaren birusaren (PPA) aurka immunizatze txertoen lehen gomendioak, txerto tradizionalekin ez bezala, **ahalbidetu egiten du naturalki edo txertorik jaso gabe kutsatu diren animaliak identifikatzea**. Oro har, European, gaixotasuna kontrolatzeko, animalia hitzen da, eta produktu horrek aukera emango luke txertoen bidez gaixotasuna kontrolatzeko.

Europako Sendagaien Agentziari buruz

EMA Europar Batasuneko erakunde deszentralizatua da. Londresen du egoitza eta 1995ean hasi zen martxan.

Farmazia-konpainiek eginiko sendagaiak merkaturatzeko baimen-eskaeren ebaluazioa zientifikoa egiten du, hala gizakiek nola animaliek erabil dezaten Europar Batasunean (EB).

Baimen hori Europako Batzordeak (EB) ematen du, eta balioa du EBko estatu kide guztietan, baita

Islandia, Liechtenstein eta Norvegia bezalako herrialdeetan ere.

[Txostena](#) - AEM

[Albaitaritzako medikamentuen zerrenda](#) - AEM

[Informazio gehiago Europako Sendagaien Agentziari buruz](#)

H5N8 hegazti-gripearen agerraldien gaur egungo egoera European 15/02/10

Joan den urtarrilaren 20an, Alemaniako agintariek baieztatu egin zuten H5N8 Oso Patogenoa den Hegazti-gripearen foku berri bat. Horrekin, **Alemanian 5 foku jakinarazi dituzte**.

Agerraldia **komertziala ez den ustiategi baten** atzeman zuten. Bertan, **hainbat espezieetako 98 hegazti eta abeletxeko** beste animalia batzuk zeuden.

2014ko azaroaren hasieratik atzeman zen **H5N8 Oso Patogenoa den Hegazti-gripea Alemanian, Herbehereetan, Erresuma Batuan eta Italian**. Kaltetutako estatu kide guztiek berehala hartu dituzte neurriak, hegazti-gripearen aurkako EBko legediarekin bat etorriz (2005/94/EC Zuzentaraua). Foku honetan, zehazki, gainerako oiloak, ahateak eta antzarak hil dira, eta ustiategian zeuden beste hegazti-espezieen laginak hartu dituzte, birusik ez dutela ziurtatzeko.

European, **hau da birus honen egoera:**

IA H5N8 fokuak European

Herrialdea	Noiz egin zen 1. jakinarazpena	Foku-kopurua
Alemania	2014/11/06	5
Erresuma Batua	2014/11/16	1
Holanda	2014/11/16	5
Italia	2014/12/16	1

Ez da egon kaltetutako ustiategitik arrisku-mugimendurik beste estatu kide batzuetara, ez eta beste herrialde batzuetara ere.

Jakinarazitako fokuen **jatorria, ziurrenik, ur-hegazti migratzaileekiko kontaktua izan da**. Beraz, gogorazten da beharrezkoa dela hegazti-ustiategietako biosegurtasun-neurriak indartzea, bereziki baso-hegaztiekiko kontaktua ekiditeko neurriak.

[H5N8 Hegazti-gripearen aurreko egarraldiak](#)- ELIKA

[Zientzia-txostena: H5N8 Hegazti-gripea](#)- EFSA

[H5N8 Hgeazti-gripeari buruzko aurkezpena](#) - EFSA

Dermatosi Nodular Kutsakorraren arriskuan

EBn 15/01/30

Dermatosi Nodular Kutsakorra (DNC edo LSD-Lumpy skin disease, ingelesez) ganaduaren gaixotasun birikoa da, galera larriak eragiten dituena, batez ere animalia gazteen artean. DNCa endemikoa da Afrikako eta Asiako herrialde askotan, eta laster hedatzen ari da Ekialde Ertain osoan (Turkia barne).

DNCa bektore mekanikoen bidez transmititzen da, baina zuzeneko eta zeharkako transmisioa ere gertatzen da. Gaixotasuna, nagusiki, animalia infektatuak garraiatzean eta bektoreen bidez hedatzen da infektiorik gabeko eremuetara.

Bada, gaixotasuna Europara sartzeko arriskua baloratzeko, EFSAk azterlan bat eskatu zion Animalien Osasunari eta Ongizateari buruzko Adituen Taldeari (AHAW), gaixotasunaren egoera orokorrari buruzkoa eta ezagutza eta teknika berrienak aintzat hartuko zituen.

Aditu taldearen arabera:

- Aukerak daude gaixotasuna EBn transmititzeko, animalien legez kanpoko garraioaren bidez. • Arriskua, nagusiki, jatorrizko herrialdeko prebalentziaren eta legez kanpo lekualdatutako animalien kopuruaren arabera da.
- Egindako simulazioen arabera, zantzu kliniko orokorrak dituzten animaliak hiltzea nahikoa izango litzateke jatorriaren inguruko epidemien % 90i eusteko; baina epidemien gainerako % 10 jatorrizko fokutik 400 kilometrora heda daiteke, lehenengo sei hilabeteetan.
- Infektatutako abeletxeetan artalde osoa hiltzeak nabarmen murrizten du DNCaren birusaren hedadura, eta zenbat eta lasterrago atzeman kutsatutako abeletxeak eta zenbat eta lasterrago hil animaliak, orduan eta handiagoa da murrizketaren magnitudea.
- DNCaren aurkako txerto bizi estutuak besterik ez daude.
- Zaintza aktiboa, atzematte lasterra eta infektatutako artaldeak laster hiltzea dira DNCa kontrolatzeko neurri eraginkorrak.
- Gehiago ikertu behar da bektoreek DNCaren transmisioan duten eragina.
- Komeni da sentsibilizazio-kanpainak egitea, abeltzainei eta albaitariei begira, gaixotasuna ezagutzea sustatzeko.
- EBren eta herrialde mugakideen arteko lankidetzak sustatu behar da, gaixotasunak mugez gaindi hedatzea eragozteko.

[Zientzia-txostena: DNC](#)